

Täysistunto

Tiistai 15.3.2016 klo 13.59—17.06

6. Hallituksen esitys eduskunnalle tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi Espanjan kanssa tehdyn sopimuksen ja pöytäkirjan hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen ja pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 5/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 2/2016 vp

Osittain ainoa, osittain toinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Osittain ainoaan, osittain toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Ensin päätetään valtiovarainvaliokunnan mietinnön VaVM 2/2016 vp pohjalta ainoassa käsittelyssä sopimuksesta ja pöytäkirjasta ja sitten toisessa käsittelyssä lakiehdotuksesta.

Keskustelu

16.47 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Espanjan verosopimukseen kuuluu ilman muuta naapurimaa Portugali. Kun Portugali on houkutellut verottomuudella suomalaisia eläkeläisiä, näkyvimmin suurten pörssiyhtiöiden entisiä johtajia, edellinen hallitus ryhtyi toimiin epäoikeudenmukaisen verosopimuksen muuttamiseksi. Vaalit ja pitkittynyt hallituksen muodostus on pitkittänyt tilannetta tavalla, joka koettelee suomalaisten kärsivällisyyttä. Siksi onkin oikein, että valtiovarainministeri on käynnistänyt lausuntokierroksen koko sopimuksen yksipuolisesta purkamisesta. Tämä päätös, jos siihen on mentävä, on eduskunnan käsiteltävä ennen kesää.

Ihannetilanne on kuitenkin se, että Iberian niemimaan molempien maiden kanssa on voimassa samanlainen verosopimus, ihan ajatellen myös niitä eläkeläisiä, joilla on täysi oikeus suunnitella, missä aurinkoisessa maassa vanhuudenpäivänsä viettävät. Siksi esitän eduskunnan hyväksyttäväksi lausumaa, jossa kiirehditään Portugalin verosopimusta toteuttavaksi samaan aikaan Espanjan verosopimuksen kanssa. Lausuma kuuluu näin: "Eduskunta edellyttää, että vastaava verosopimus Portugalin kanssa tuodaan eduskunnan käsittelyyn mahdollisimman nopeasti ja pyritään saamaan voimaan yhtä aikaa Espanjan kanssa tehdyn verosopimuksen kanssa."

16.48 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Kaiken kaikkiaanhan tämä lakiesitys on lakiesityksenä hyvä, eli tässä kuitenkin puututaan selkeään epäkohtaan, ja tähän on se asia, mihin jo aikanaan viime kaudella todellakin ministeri Urpilainen pisti valmistelun liikkeelle. Me sosialidemokraatit olemme tässä kyllä olleet kovin vaativia sen suhteen, että meidän ei pidä läpi sormiemme katsella näitä tilanteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2016 vp

Tosiaankin hyvän lakiesityksen ohella me haluamme kiinnittää huomiota siihen, että parhaillaan tämä Portugalin tapaus on meneillään ja me haluamme sitä kiirehtiä, ja siksi, puhemies, kannatan tätä edustaja Harakan esittämää erinomaista lausumaa.

16.49 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Yhdyn siihen täällä esillä olleeseen näkemykseen, että on todella hyvä, että tämä lakiesitys saadaan eteenpäin ja on Espanjan kanssa kyetty tämä sopimus tekemään. Kiitokset siitä kuuluvat ennen kaikkea meidän valtiovarainministerille, joka on tässä ollut aktiivinen, kuten myöskin hän tätä Portugalin asiaa hyvin reippaasti hoitaa. Se on itsestään selvää, että jokainen suomalainen saa viettää eläkepäivänsä missä tahansa, mutta se, että joku maa tarjoaa verovapautta, on epävertvettä kilpailua, ja nyt tämä järjestelmä Espanjan kanssa tämän jälkeen on erittäin hyvä.

Tietysti kun tässä äsken kaivattiin hallituspuolueen edustajaa paikalle, niin minusta olisi kyllä ollut mukavaa, että entinen valtiovarainministeri Antti Rinne olisi ollut täällä paikalla tänään keskustelemassa siitä, minkä takia hänen valtiovarainministerikaudellaan ei tätä asiaa Espanjan kanssa laitettu kuntoon.

16.50 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kuten totesin, tähän laitettiin nimenomaisesti alulle jo sosialidemokraattisten ministereiden toimesta ja nyt on saatettu loppuun. Minä luulen, edustaja Satonen, että meillä ei ole kyllä mitään hävettävää sen suhteen, mitä olemme saaneet aikaiseksi veronkierron torjumiseksi tai esimerkiksi laajasti harmaan talouden torjumiseksi. Olemme hivenen ihmetelleet sitä, miksi hallitus otti niin passiivisen linjan näihin molempiin: päinvastoin, tänne tuotiin esityksiä, tai meinattiin tuoda esityksiä, jotka suorastaan rohkaisivat erilaisiin veronkiertomahdollisuuksiin tai aktiiviseen verosuunnitteluun. Onneksi sitten opposition toimesta ja vähän kansalaisyhteiskunnankin painostaessa tällaisesta on luovuttu.

Toinen asia, mikä liittyy ehkä laajemmin tähän tiettyssä mielessä, on koko harmaa talous, kaiken kaikkiaan se, että pystymme keräämään kylliksi veroja eikä niitä kierretä. Sannon kyllä, että se oli hyvin hämmästyttävää, että silloin tämän kauden alussa hallitushan luopui näistä harmaan talouden torjuntaohjelmista, rahat leikattiin, sitten myöhemmin jonkin verran palautettiin, mikä oli tietenkin tärkeää, mutta kyllähän näihin asioihin pitäisi riivakammin puuttua, koska kuitenkin nämä ovat aivan olennainen osa siinä, että saamme rahoitettua tämän meidän hyvinvointiyhteiskuntamme nyt ja jatkossa emmekä sitten joutuisi tekemään sitä julmaa leikkauspolitiikkaa, mitä hallitus tänä päivänä tekee, kun olemme nähneet opiskelijat, palkansaajat, työttömät, eläkkeensaajat barrikadeilla, eikä mikään ihme. Siksi sen reilun pelin meiningin oikeutuksen mielessä ihmiset olettavat, että kaikki ovat samalla viivalla, kaikki ovat samassa veneessä, eikä niin, että vain toisilla siellä on pelastusliivit. Pitää olla kaikilla.

16.52 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! En ollenkaan epäile sitä, etteikö sosialidemokraateilla olisi vilpitöntä tahtoa tämän asian edistämisessä ja myöskin tämän Portugalin asian edistämisessä, mutta kyllähän se tietysti vähän erikoiselta tuntuu, että nyt tässä kovasti vaaditaan sitä, että pitää nopeammin saada asioita aikaan Portugalin kanssa, kun silloin, kun oltiin itse vastuussa, ei saatu edes tätä Espanja-asiaa hoidettua. Että siinä mielessä tulokset puhuvat puolestaan, tämä hallitus on kyennyt tämän epäkohdan laittamaan kuntoon, ja uskon, että tämä hallitus kykenee laittamaan myös tämän Portugalin asian kun-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2016 vp

toon. Se on hyvä, että oppositio sinällään tukee itse näitä asioita, mutta nyt ne vasta on saatua oikeasti tapahtumaan.

16.53 Timo Harakka sd: Toteaisin vain, että edustaja Satonen puhui nyt vähän ennenaikaisesti tästä Portugalin verosopimuksesta. Emmehän me sitä kiirehtisi, ellei se nyt olisi ollut tässä koneistossa kohtalaisen pitkään ja jollei sitä olisi tämä kielteinen julkisuus edesauttanut. Eli toivotaan, että siitä tulee ratkaisu, ja juuri sitä tässä puollamme.

Mutta mitä tulee tähän verosuunnitteluun ja harmaan talouden torjuntaan ylipäätään, niin kyllä täytyy nyt huomauttaa, että ministeri Urpilainen oli omana aikanaan tässä EU:n aivan eturintamassa. Hän järjesti täällä Helsingissä EU:n valtiovarainministeriöiden kokouksen, jossa tuolloin vielä vain Suomen aloitteesta pinnalla pidetty aggressiivisen verosuunnittelun estäminen oli voimakkaasti esillä ja nimenomaan Suomen toiveesta. Nyt EU on tullut tässä mukaan ja alkanut tarmokkaisiin toimiin, mikä on äärimmäisen kiitettävää, mutta nyt täytyy sanoa, että Suomi on tässä nyt ollut enemmänkin jos ei nyt suorastaan jarrumiehen niin passiivisen sivustakatsojan osassa. Kuten edustaja Viitanen tuossa totesi, meille kehdattiin tuoda eduskuntaan lakiesityksiä, joissa olisi armahdettu miljoonaveron kiertäjiä ja joissa omaisuuksia olisi voinut piilottaa hallintarekistereihin. Se ei osoita hallitukselta vakavaa paneutumista tähän suureen kansainväliseen veronkierto- ja verosuunnitteluongelmaan. Nyt, kiitos EU:n ja kiitos tarmokkaiden toimien siellä, myöskin Suomessa saadaan näitä asioita kuntoon.

16.55 Ben Zyskowiec kok: Arvoisa rouva puhemies! Minusta on hienoa, että ministeri Urpilainen omalla valtiovarainministeritoimikaudellaan viime vaalikaudella oli aktiivinen eurooppalaisella tasolla ja suomalaisella tasolla harmaan talouden ja aggressiivisen verosuunnittelun suitsimiseksi.

Mitä tulee tähän Portugalin sopimukseen, joka toivottavasti uudistetaan, niin minun mielestäni on täysin perusteltua, että kun me toimimme sekä OECD:n tasolla että EU:n tasolla tänä päivänä sen puolesta, että ei olisi olemassa tällaisia veroparatiiseja, joissa kikkailemalla yhtiöt pääsevät verotuksesta kokonaan eroon tai sitten onnistuvat minimoimaan sen aivan naurettavan pieneksi, niin vastaavasti on täysin perusteltua, ettei Euroopassa olisi myöskään yksityishenkilöille sellaisia veroparatiiseja, että yksityishenkilöt onnistuisivat välttämään kokonaan esimerkiksi eläkkeittensä verotuksen. Portugali näyttäytyy tällä hetkellä tällaisena veroparatiisina tiettyjen edellytysten täytyttyessä, ja on täysin perusteltua, että tämä tilanne pyritään hallituksen ja eduskunnan toimesta muuttamaan. Toivon, että Portugalin kanssa neuvotteluissa päästään ratkaisuun, jossa esimerkiksi eläketulot verotetaan jommassakummassa maassa ja kaikin puolin oikeudenmukaisesti, niin kuin kuuluu.

Mutta ellei Portugalin kanssa asioissa eteenpäin päästä, niin kyllä Suomen hallituksen pitää silloin harkita sellaista yksipuolista ratkaisua, johon muistaakseni Tanskakin on mennyt, eli nykyinen verosopimus on irtisanottu, jotta tästä epätyytyväisestä tilanteesta ja tästä eräänlaisesta veroparatiisista tässä suhteessa päästään eroon.

16.57 Timo Harakka sd: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Zyskowiecia tästä tunnustuksesta, jonka hän antoi ministeri Urpilaisen työlle. Uskon, että meillä eduskunnassa on täysi yksimielisyys siitä, että niin yksityishenkilöiden kuin yritystenkin veroparatiisit täytyy Euroopasta kitkeä, ja teemme tässä oppositio—hallitus-ajan yli saumatonta yh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 24/2016 vp

teistyötä. Olen vakaasti samaa mieltä kuin edustaja Zyskowiec siitä, että mikäli Portugalin hallitus ei nyt tässä toimi Suomen edellyttämällä tavalla, niin varmastikin eduskunnassa löytyy laaja yksimielisyys myös siitä, että tämä sopimus täytyy irtisanoa.

Verosopimuksia Suomella on melkoinen määrä ympäri maailmaa, mutta ehkä tässä yhteydessä on hyvä kiinnittää huomiota myös niihin kiireellisiin tapauksiin, joissa tarvittaisiin verosopimus nimenomaan Euroopan ulkopuolella. Tässä suhteessa haluaisin kannustaa hallitusta toimimaan ripeästi sen eteen, että kaikkien, yhä tärkeämpään taloudelliseen merkitykseen nousevien Latinalaisen Amerikan maiden kohdalla olisi Suomen ja sen kyseisen maan verosopimus — ennen kaikkea tärkeysjärjestyksessä Chile, Kolumbia ja Peru. Tässä suhteessa toivomme ja edellytämme, että hallitus toimii päättäväisesti.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.